

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancați nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următorile Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă armonioasă pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicării mai dese
după tarită și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o
seriă 10 or. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I I

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-ii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 80, etajul
I. Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. séu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 26.

Brașov, Vineri 5 (17) Februarie.

1899.

Mișcarea țărănească în România.

Dăm loc aici următorului raport, ce-l primim
din Bucuresci despre ședința de ieri a camerei ro-
mâne:

Bucuresci, 3 (15) Februarie.

De mult nu s'a ținut la cameră
ședință, asupra căreia se fie con-
centrat așa de mult interesul publi-
cului, ca cea de astăzi. Era și lucru
fresc, căci se trata de cestiunea miș-
cării țărănești, care de câțiva timp
agită așa de mult spiritele în capi-
tala română.

Dela discuțiunea începută adă
așteptă toți cu încordare lămuriri cu
privire la instigații neorânduilor,
ce s'au ivit între țeranii din județele
Olteniei. Cine sunt autorii mișcării?
Cine a ațitat la răscolă pe țeranii?
Este adevărat, séu nu, că socialiștii,
carii sunt organizați și la noi și au
un club central aici la Bucuresci și
multime de cluburi în totă țera, până
și în forte multe comune rurale, au
provocat noua mișcare agrară?

Se aștepta, ca toate aceste între-
bări să fie lămurite prin discușiunea,
ce avea să se încingă, îndată ce de-
putatul socialist de Roman, d-l V.
Morțun, își va desvolta interpelarea
relativă la mișcarea țeranilor, care
odată amânata, era pusă adă din nou
la ordinea zilei.

Tribunele erau pline de specta-
tori și se aștepta cu nerăbdare din
tote părțile începutul dezbaterii.
Președintele deschise ședința la 2
ore. Cel dintâiu, care a luat cuvân-
tul, a fost deputatul Politimos.
Acesta spune, că după constatările
făcute, agenții socialiști, carii au agi-
tat printre țeranii, sunt streini și deci
întrebă pe ministrul de interne, de
ce nu ia măsuri de espulsare con-
tra acestor streini? Ministrul Fere-
chide declară, că va răspunde la în-
trebarea acesta după-ce d-l Morțun
va desvolta interpelarea.

Dându-se cuvântul deputatului
socialist Morțun, el dăse mai întâiu,

că deși este încă bolnav, a venit to-
tuși la cameră, ca să nu dea pre-
text contrariilor săi de a-l acusa, că
ar vré să scape prin absentare de
responsabilitate,

Partea dintâiu a discursului d-lui
Morțun a fost polemică, el a apărut
partidul socialist contra acușățiunilor
presei conservatoare, și adecă a
acușățiunei, că socialiștii au făcut
alianță cu gvernul și a acușățiunei,
că ei au ațitat mișcarea țărănească.

La punctul întâiu, d-l Morțun
negă, că ar fi existat vre-odată
alianță între socialiști și gvern.
Socialiștii au votat pentru candi-
dații liberali la ultimele alegeri co-
munale, dăse el, nimic mai mult.
De-almintrelea acesta nu s'a în-
tâmpat pentru prima-ora în Româ-
nia. In ce privește cealaltă acușă-
țiune, conducătorul socialist des-
minte formal toate faptele, ce li-s'au
imputat socialiștilor de cătră foile
conservatoare și susține, că autorii
mișcării sunt înși-și conservatorii,
carii răspândesc sciri alarmante prin
țera.

In partea a doua a discursului
său, d-l Morțun se încercă a dovedi,
că cluburile socialiste de prin județe
n'au alt scop, decât îmbunătățirea
stărei economice a țeranului, pentru
care statul nu intervine, ba guver-
nele au tolerat chiar ilegalitățile la
țera. Spune, că mai multe cluburi
socialiste au fost înființate în jude-
țul Teleorman, conform constituți-
unei, care dă dreptul de reuniune,
dér nici odată în aceste cluburi nu
s'a făcut o propagandă periculoasă
pentru ordinea socială.

In fine deputatul socialist pro-
testeză contra măsurilor luate de
gvern, de-a sparge cluburile socia-
liste și contra afirmării ministrului
de interne, că partidul conservator
n'are nici o vină la agitația produsă
între țeranii.

Ministrul de interne Ferechide,
răspundând deputatului socialist, a-

firmă categoric, că socialiștii au or-
ganizat cluburile, carii au provocat
mișcarea agrară: Doi agenți, mem-
bri ai comitetului executiv socialist
din Bucuresci, au umblat prin sate,
au înființat cluburi și au incassat
sume însemnate. Ușurătatea, cu care
țeranii au subscris sumele cerute, se
explică, dăse ministrul, prin faptul,
că numai subscriitorilor li-se puneau
în vedere dreptul de-a participa la
împărțirea pământurilor. E deci si-
gur, că cluburile din județe lucrau
în acord cu clubul central din Bu-
curesci cu scop de-a produce miș-
carea între țeranii.

Cu ocașiunea cercetărilor făcute,
s'au aflat broșuri cu cuprinsu pericu-
los, carii sfătuiesc pe țeranii de-a se
răscolii în contra clasei diriguitoare.
Broșurile sunt anonime și au fost
distribuite de cătră clubul central.
Ministrul cetii mal multe pasage din-
tr'o broșură intitulată: „Desrobirea
țeranilor“, în care poporațiunea ru-
rală se ațită la răscolă.

Adevăratul pericol, dăse minist-
rul, este, că aceste cluburi de fapt
sunt politice și că au fost înființate
de cătră streini. Asemenea sunt forte
periculoase pentru țera tendințele
anti-naționale ale cluburilor.

— Atâta vè pot raporta pentru
adă. Discușiunea urmază și se va
continua și mâne, căci toate grupu-
rile și partidele din cameră vor lua
parte.

Crisa.

(Banffy, Fejervary, Lukács și Szell éráși
la Viena.)

Indată după reintôrcerea lui Banffy
dela Viena la Budapesta, s'a ținut un con-
siliu în palatul ministrului-președinte în
Buda. De față au fost Banffy, Fejervary
și Lukács, ér mai târziu Coloman Szell și
Stefan Tisza. Tot aici Szilagyi, Csaky și
Andrassy au primit nunciul guvernului, ca
răspuns la ultimul nunciu al opoșiției.

După toate acestea br. Banffy, br. Fe-

jervary, Dr. Lukács și Coloman Szell au
plecat, cum scim, la Viena, unde au sosit
alaltăeri séra. Eri au fost primiți în au-
diența la monarhul, și se dăce, că s'a ți-
nut și un consiliu de Coronă sub presiden-
ția Maj. Sale.

O foie guvernamentală din Peșta
crede a sci, că unicul obiect al consiliului
de coronă ar fi fost: luarea de măsurii
energice, cu aprobarea coronei, decă opo-
șiția din cameră va rămâné și mai departe în
atitudinea ei intrasigentă, ér sciriile ce
transpiră din clubul liberal indică conti-
nuarea războiului din partea fracțiunei ti-
szaiste, pentru-ca Banffy să obțină cât mai
curând împuternicirea de a disolva camera
și a face nouă alegeri, séu cel mai puțin
a esopera amânarea dietei.

Se mai dăce, că în cercurile bine în-
formate din Viena domnesce părerea, că
afară de afacerile ungare, se tracteză în
consiliul de coronă și cestiunea pactului,
căci gvernul austriac n'ar voi să primescă
formula lui Szell, ci ține neclintit la puncta-
țiunile din Ischl.

Nu scim încă, ce s'a hotărît la Viena.
Dér, că în consiliul de coronă de ieri s'au
petrecut lucruri însemnate, se vede și din
tonul îngrijitor al foilor guvernamentale și
oposiționale maghiare, carii dau a-se înțe-
lege, că atât pentru Austria, cât și pentru
Ungaria se pregătesc surprinderi mari în
viitorul apropiat.

**Pesecutarea tricolorului român
în Bucovina.** „Patria“ din Cernăuți scrie,
că din diferite districte ale Bucovinei pri-
mesce sciri, carii confirmă, că gvernul bu-
covean a dat o ordonanță, prin care inter-
dice purtarea tricolorului român. Textul or-
donanței nu-l cunoșce numita foie, dér scie
cu siguranță, că s'a recivrat gendarmeria dis-
trict de district, ca să suprimé în portul na-
țional tricolorului românesc. „Ceea ce n'a
cutezat nici războiul Pace, nici tactico-
sul Goëss, introduce fără sfielă tacticosul
Bourguignon“, esclamă confratele bucovi-
nean, care promite a reveni în detalii asu-
pra acestei grave afaceri.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Italianii.

Acest tractat relativ la caracterul Italianilor
— pe care îl reproducem după „Constituțio-
nalul“ — este un fragment din capit I al unei
„Istorie a statelor Italiei“ publicată la Hamburg
în 1829—1830 de prof. H. Leo, și a fost tradus de
d. T. Maiorescu, ca fiind de-o valoare deosebită.

Observând între populațiunile diferi-
telor state din Italia*) atâtea caractere fun-
damental deosebite, se va părea straniu să
vorbit de-o fire etnică comună, de un ca-
racter general al Italianilor. Cu toate aceste
un asemenea caracter comun există în rea-
litate și există cu o manifestare pronun-
țată, înzestrat cu nisce însușiri, care ar
pute să deștepte invidia cel puțin a Ger-
manilor; numai că în judecarea Italianului
trebuie să lăsăm la o parte punctul de ve-
dere al moralității germane și în genere
al vieții burgheze dela Nord, și să ne a-
ducem aminte, că morala claselor de jos
nu este atât rezultatul activității intelec-

tuale, cât mai mult al condițiilor fizice re-
lative la viața externă.

Italia se întinde între gradele mai
calde ale zonei temperate; simpla și prima
urmare a acestei poziții climatice este, că
omul se simte mai liber de trebuințele ne-
apărate, și are un mai mare îndemn spre
plăcerile vieții. Unele nevoi, de care are
să se îngrijescă locuitorul regiunilor nor-
dice, mai că nu le cunoșce Italiaul, în
deosebi Italianul din provinciile dela Sud;
altele sunt așa de reduse, încât de-abia
se mai pot numi nevoi. Puținul, de care
omul are neapărată trebuință, i-l dă pământul
mai pretutindenți cu belșug, și în
privința vieții materiale Italianul de rând
ajunge la același rezultat cu jumătate din
munca, ce se cere la noi în Germania. Omul
se simte dér mai liber, prinde mai
ușor gândul, că pôte fi merit la ceva mai
bun decât la chinul de a-și consuma viața
în vecinica opintire trupescă fără nici o
răsufare mai inteligentă. El cantă și gă-
sesce ușor răgazul, și fiind-că acest răgaz
vine mai întâiu din liberarea de muncă, îi
produce tot-odată lenevirea, pasiunea jo-
cului, aplecarea spre intrigă de tot felul,

dér pe de altă parte îl și împiedecă de-a
cădea în timpirea neomenescă, la care de
 obicei este osândită plebea dela Nord prin
covârșirea muncii brutale. Italianului îi ră-
mâne mai mult timp pentru reflecție, și
fiind-că fiul are de mic copil înaintea ochi-
lor reflecția mai cultivată a tată-său, se
ridică mai curând din supunerea copilă-
rescă spre o poziție mai slobodă față cu
lumea. Intru acesta și limba îl ajută de
minune: ușurința ei, cuminenția ei, lim-
peșimea străvezie a expresiilor, abstracțiile
curate ce le oferă, mecanismul simplu, în
care se mișcă, toate contribuiesc în copilul
italian să-l facă stăpân pe acest element,
pe când Germanul se luptă totă viața lui
cu limba, și puținul numai ajung a-se expri-
ma cu claritatea și cu simplitatea natu-
rală, ce se găsesc în gura ori-cărui Italian
neturburat prin amestecul vre-unei culturi
străine.

Lipsa de trudă în dobândirea acestei
libertăți a reflecției contemplative, o face
să apară mai întâiu într'o lumină defavo-
rabilă. Trebuința séu nevoia este adese-ori
isvorul iubirii. Ore mama și-ar îmbrățișa
copilul cu atâta dragoste, decă ar sci, că

nu are nici o trebuință de ea? Ar tiné co-
pilul cu aceeași iubire la părinții săi, decă
într'o virstă, în care impresia momentului
il hotăresce la toate, ar face experiența, că
pôte exista și fără ajutorul părinților? Fi-
resce, nici în Italia nevoia nu e pe deplin
înlăturată, ceea-ce ar fi și cu neputință;
dér în comparare cu Germania este forte
înblândită, și de aci urmază numai decă,
că în Italia legăturile naturale ale iubirii
sunt mult mai puțin strânse, de cum ne în-
chipuim noi, că ar trebui să fie. Părinții și
copiul se despart mai ușor unii de alții; re-
lațiile sociale nu sunt așa de adânc înră-
dăcinate în inimă, séu mai exact, fiind-că
Italianul ajunge din tinerețe la un fel de
observație meditativă, el nu are ceea-ce se
numesce inimă, Gemüth, decă sub forma
pasiunii, adecă inima nu are influență asu-
pra cugetărilor și acțiunilor lui, decă atunci,
când este deșteptat prin mișcări violente
și devine destul de puternic pentru a-i
învinge pe cât-va timp reflecția. O senti-
mentalitate, care să fie scutită de lupta
cu cerințele rațiunei, séu căreia o asemenea
luptă să-i fie ușurată, nu cunoșce Italianul,
și adese-ori se ved la ei persoane marcante,

*) Istoria lui Leo e publicată la 1829.

Din Austria.

(Revisuirea constituției? — Cehii și Germanii.)

Organul Cehilor tineri „*Narodni Listy*“ primesce din Viena următoarea scire importantă:

„Între afacerile și personalitățile ungare și austriace, s'a putut constata de ani de zile încă o bună și reciprocă influență. Până acum lucrurile au stat așa, că soluțiunea favorabilă a cestiunilor actuale ungare, au ajutat foarte mult rezolvarea favorabilă a problemelor austriace. Dér pôte că nu este o hiperbolă și un paradox, decât susținem, că acest efect reciproc s'a schimbat în direcțiune contrară. *Descurcătura în Ungaria ar însemna o încurcătura a raporturilor austriace.* Fôia noastră își împlinesce o sinceră datoriă publicistică, când face atent la acesta pe *publicul ceh* — adaugând, că asta nu se întâmplă din vr'un dor după senzații și din vr'o neliniște nemotivată. Avem însă datoriă a avertisa pe poporul ceh la singuratică eventualități, cari la timpul său pot să apară ca *surprinderi*, de fapt însă vor fi numai *rezultatele crizei*, care — decât n'a ajuns încă până acum — *cât de curând își va ajunge culmea*“.

O fôie maghiară din Peșta comentând scirea țiarului ceh, dice, că ea țintesce la *revisuirea constituției austriace*. Nu se pôte trage la îndoială esactitatea informațiunii lui „*Narodni Listy*“ câtă vreme se scie, că organul ceh stă aproape de contele Thun. La acesta se mai adaugă, că în timpul din urmă s'a răspândit scirea, că în ministeriul de esterne din Viena este gata deja planul despre o modificare a constituției austriace. Scirea acesta pare a-o confirma comunicatul diu „*Nar. Listy*“.

*

Organul Cehilor conservativi din Moravia, „*Morava Orlice*“, primesce din Praga informațiunea, că foarte puține speranțe sunt, ca Germanii să intre în dieta din Praga, ér și mai puțin se speră o împăcare între Cehi și Germani. Nu putem sci, — dice numita fôie — ce se va întâmpla, decât acțiunea de împăcare va suferi naufragiu. Svonurile, ce se răspândesc ađi, sunt curate combinațiuni. Sigur e numai, că în cercurile majorității ne-cehice devine tot mai mare nerăbdarea, și decât guvernul nu se va rezolva la un pas hotărât pozitiv, Polonii și partida poporală catolică vor exercita o apăsare mai mare asupra deputaților cehi pentru împăcare...

Fôia oficiôsă cehă, „*Ceska Revue*“, apreciază în numărul său din Februarie eventualitățile acțiunii de împăcare. Ocașiă pentru acesta însă nu se va da decât în cas, decât Germanii vor renunța la toate pretenșiunile, cari le-ar garanta lor privilegiu în detrimentul egalei îndreptății naționale. Pentru ei, din minoritate, paritatea este cel mai mare și mai durabil câștig. Cehii sunt aplecați a-le da paritatea dimpreună cu toate garanțiile, ce ei le află convena-

în care mintea a ucis inima și a produs astfel o simplitate a acțiunii și a cugețării de care Germanul cu greu își pôte face o idee. Decă în Italia Germanul dela Nord este mai întâi indignat de lipsa de pietate, de „*bonhomie*“, observarea acestei reflecții calculătoare, care preferă să întrebuințeze pe ceilalți oameni în loc de a se consacra lor, și simțindu-se independentă față de ei, îi privește ca nise obiecte, îl dispune pe German să vață pretutindeni oameni perversi și-i înfățișeză Italia ca o gheheră plină de înșelăciune și de bănuială. La dreptul vorbind, ochiul Germanului este aci oglinda concavă, care schimonosece simpla cumințenie a Italianului până la caricatură. Ce ar dice Italianul, decât ar cunoște totă sentimentalitatea bolnăvicioasă a lumii noastre dela Nord? De înspăimântat nu s'ar înspăimânta, e prea multă slăbiciune în felul nostru pentru a-i produce spaimă; dér un simțământ de desgust și de milă i s'ar deștepta de sigur.

Este neapărat, că acolo, unde poporul în deobște se scie și se mișcă fisicesce și moralicesce mai slobod, unde îi lipsesce

bile. Dela Germani a atârnat și atârnat și ađi, ca să se ajungă la împăcare. „Pentru viitor vrem să uităm toate cele ce a trebuit să le suferim în trecut și pe cari le suferim încă și ađi. Decă din partea germană se vor apropia de noi, în tot momentul suntem gata a intra cu ei în tractări serioase, și nu vom întârzi de a-ne formula pretensiunile noastre moderate. N'aveam lipsă de mijlocitori între noi, fie guvernul, fie Germanii conservativi, séu Polonii. Geograficesce suntem atât de aproape unii de alții și avem atât de multe interese economice comune, ne cunoscem bine reciproc și suntem așa de mult avisați unii la alții, încât putem ajunge la înțelegere și fără de mijlocitori străini nechiamați. Cehii nu ocolesc prilejul de a-se întâlni cu Germanii. Vom fi însă totdeauna contrari acelor conferențe de împăcare, cari ar fi chiamate să promoveze numai interesele germane.“

Tonul articolului, pe cum vedem, este conciliant, însă hotărât pe lângă *egala îndreptățire* din care Cehii nu vor să lase nici o iotă.

Revistă externă.

Cestiunea polonă în Prusia. Prusia, ca și Ungaria, își are cestiunea sa de naționalitate. Polonii din Prusia sunt persecutați și nedreptățiți, ca și naționalitățile nemaghiare din statul ungar. Adeseori s'a auzit din partea Polonilor prusieni strigătul de durere, că Germanii încercă să-i desființeze ca individualitate națională. În ședința dela 13 l. c. a dietei din Berlin, oratorul *Jazdewski* a ridicat plângerea, că organele esecutiva ale guvernului persecută fără nici un motiv poporațiunea polonă și se pörtă cu vileități de germanizare față de ea. Unul dintre deputații germani conservativi s'a ridicat să apere politica de germanizare. După acesta ministru de finanțe *Miquel* a desfășurat într'o vorbire mai lungă „principiile“ de care se conduce guvernul față cu Polonii. Statul, dice el, nu pôte retira dinaintea agitatorilor. Decă am face-o acesta, am păți ca la 1863, când guvernul a tractat bine cu Polonii și drept răsplăt a urmat izbucnirea unei răscolă. Germanismul — continuă *Miquel* — are o *misiune culturală în Orient*, care se estinde și asupra Polonilor. Acestia séu vor primi instituțiunile noastre de stat, séu de nu le primesc, se vor întâlni cu *puterea statului*, care nu va ceda nimic.

Cu alte cuvinte, guvernul prusian a spus Polonilor prin rostul ministruului de finanțe, că ei vor trebui să primescă *germanizarea*, decât vor să aibă pace și liniște cu Borusii lui Bismarck, cel mai mare germanizator. A vorbit ministru prusian tocmai ca un ministru unguresc. În punctul acesta pot să-și dea mâna și să-și gratuleze imprumutat.

Din imperiul Sultanului. O scire telegrafică din Constantinopol istoricesce

lucruri senzaționale despre cele ce se petrec în imperiul semilunei. Mohamedanii — dice acea scire — încep încet cu încetul să fiă pătrunși de convingerea, că mult n'au s'o mai ducă în Europa Drept aceea retragerea lor din lumea europeană au de gând s'o săvârșescă, lăsând urme însemnate de sânge și foc. Alianța, ce s'a încheiat de către Albanesii mohamedani în Ipek și asupra căreia Sultanul însuși a dat bine cuvântarea lui, pare a fi o dovadă pentru acesta. Bine scie Sultanul, că cu *Albania* și *Macedonia* va păți-o ca și cu Creta. Aici zace motivul pentru-care vré să înființeze măcar ca amintire pentru viitor, *Albania mohamedană* și în secret să provveduască sfântul războiu al islamului păgân în contra crucei creștine.

Imperiul Sultanului însă nu este amenințat numai prin pericolul din afară. Stările dinăuntru imperiului încă sunt amenințătoare. De ani de zile în *Jemen* bântue turburări sângeroase, deorece *sheriffii* se dic a fi descendenții direcți ai profetului și lucrază pentru a separa califatul de către sultanat, devenit în deceniile din urmă slab. Tinerii turci deveni tot mai impacienți, reformele sunt gata și visteria statului e secată.

Afară de acesta, la granița persiană se ivesc de nou *mișcările armenesci*. Un individ capacitat organizează cete însuflețite de resculați, el s'a refugiat din Constantinopol în Persia și se numesce a fi urmașul vechilor principii Armeni.

Pretutindeni în Turcia se pregătesc evenimente însemnate și „omul bolnav“ susținut ađi pentru interese particulare de către o parte a puterilor europene, mâne pôte că se va prăbuși în nimicire.

Proiectele militare germane. Comisiunea budgetară a „*Reichstag*“ ului german a continuat alaltăeri dezbaterea asupra proiectelor militare. Ministru de războiu *Gossler* a rugat comisiunea să renunțe la pretenșiunea de a sprijini proiectele cu provocarea la cauze politice. O astfel de dezbateră, dice ministru, n'ar aduce nici un bine cauzei. Vađa Germaniei în afară o dovedesce destul de strălucit succesul uriaș al împrumutului, ce s'a făcut tocmai acum. În proiectele militare nu trebuie să se amestece cestiuni politice, ele trebuie apreciate numai din punct de vedere militar.

În continuarea dezbaterii, s'a desfășurat o dicușiune interesantă între socialistul *Bebel* și ministru de războiu. *Bebel* a dis, că social-democrații s'au obișnuit cu aceea, că ori de câte ori se aduc înainte noue proiecte militare, situațiunea e prezentată în colorii foarte posomorite. *Bebel* nu află de loc, că Francesii ar fi șovinisti; națiunea franceză nu voesce războiul, și după convingerea lui nici nu trebuie să avem temeri de un apropiat războiu. Ministru de războiu *Gossler* respunse lui *Bebel* declarând, că pacea lumii e garantată pe timp îndelungat, însă numai așa, decât armata germană va fi perfecționată. După acesta, comisiunea a primit cu 20 contra 8 voturi partea proiectului reformatore la reorganizarea corpurilor de armată.

SCIRILE ȚILEI.

4 (16) Februarie.

Colectarea pentru monumentul lui Șaguna interdișă. Din cercul Baiei de Criș i-se comunică „*Tribunei*“, că în 3 Febr. n. c. toți episcopii din acel cerc, cari au colectat pentru monumentul lui Șaguna, au fost citați la fisolgăbirul din Baia de Criș, care li-a dictat o *pedepsă de câte 2 fl.*, eventual închisore corăspundătoare, și li-a interdiș pentru tot-deuna *colectarea pentru monumentul lui Șaguna*. Sentința acesta s'a adus fără drept de apel. Fisolgăbirul s'a provocat la un ordin primit dela fișpanul. Casul este cu atât mai grav, fiind-că taie în drepturile autonome ale bisericăi române gr. or. Va trebui deci să reclame întrevinerea Consistoriului.

Agata Bârsescu, celebra tragediană, își va începe în Brașov debutul său, ca ôspe, cu societatea teatrului german din Sibiu, Duminecă în 19 Febr. st. n. în

piesa „*Heimath*“ de Sudermann, jucând rolul „*Magdei*“. D-ra Bârsescu este taxată de întreaga pressă, în acest rol, mai pe sus chiar, decât renumita Duse. În a doua seară se va reprezenta „*Medea*“ lui Grillparzer, érăși un rol din cele mai strălucite ale ilustrei artiste pe terenul tragediei clasice, care va interesa publicul brașovean cu atât mai mult, cu cât d-ra Bârsescu n'a jucat până acum acest rol în Brașov. Pentru aceste două reprezentațiuni se pot rezerva și procura bilete începând de Vineri, la 3 ore p. m., la casa teatrului.

Balul Ligei în Azuga. Sâmbătă s'a dat în Azuga balul secțiunii Predeal a Ligei Culturale. Balul — după-cum i-se scie „*Drapelului*“ — a reușit foarte bine. Au participat domni și dômne din Câmpina, Sinaia, Bușteni, Predeal și Brașov. Marea sală a cantinei fabricii de postav se umplu de dômne în frumosul costum național și de domni, printre cari se aflau și dômna și domnul V. A. Urechia, cari intrând în sală au fost întâmpinați de fanfara organizată din lucrătorii dela fabrică, cântând „*Deșteptă-te Române*“, ér membrii comitetului Ligei Predeal întâmpinără pe fostul președinte al Ligei cu o *vedită dragoste și recunoștință*, pentru-că la vârsta sa înaintată n'a pregetat a merge la Azuga. Dômnele au oferit d-nei Urechia două frumoase buchete. Imediat un taraf de lăutarî începă a cânta o horă și toți asistenții încinseră danțul, la care luară parte și d-nii Florescu și Urechia. Dansurile s'au succedat până la ora 12 din noapte, când patru dintre dômne începură a vinde cele 3—400 bilete de tombolă, căci se organizase și o frumoasă tombolă cu obiecte de preț. După terminarea tombolei sala de alături se umplu de comensii români și numeroși lucrători străini, cari prin prezența lor au onorat balul. S'au rostit mai multe toast, între cari d-l primar Frâncu pentru Majestațile Lor Regele și Regina, ér d-l Babeș pentru d. Urechia, care răspunse amintind, că Liga nu este irredentistă, că ea nu vré răul nimărui, cere numai respectarea națiunii române ori unde se află fii ei. După acesta s'a reinceput érăși dansul, care a durat până târziu.

Petrecere în Bran. Eforia scôlei centrale rom. gr. or. din Bran invită la producțiunea declamatorică musicală împreună cu joc, ce se va arangia Duminecă, în 7 (19) Februarie a. c. Inceputul la 7½ ore seara. Prețul de intrare la bunăvoința publicului.

Môrtea unui prinț de Bonaparte. Din Roma se anunță, că prințul *Carol Bonaparte*, ultimul surcel din familia Bonapartistilor din Roma, a răposat acolo în vârstă de 80 de ani. De-odată cu el s'a stîns linia bărbătescă a acestei familii, căci fi n'a avut, ci numai fice.

Corespondența „Gaz. Transilvaniei“.

D-l avocat *Simeon Călușin* din Dicio-St.-Mărtin, ni-a trimis corespondența de mai jos cu rugarea de a-o da publicității. Din cauza lipsei de spațiu numai astăđi putem satisface acestei dorințe:

Dicio-St.-Mărtin, 8 Febr.

Onorată Redacțiune! Ca poporean credincios, care am fost, fără șfîlă o đic, martor clasic la toate câte s'au petrecut în răstimp de vre-o 18 ani în comuna noastră bisericăscă gr. catolică din orașelul său țergul nostru Dicio-St.-Mărtin, capitala comitatului Tirnava mică, cuget, că numai datorința mi-o împlinesc arătând, cum ai dice în liniamente scurte, cine a fost la noi *D-l Iacob P. Macavei* noul vicariu archiepiscopesc al Făgărașului; cum și-a împlinit el datorința ca paroch al Dicio-St.-Mărtinului în timp de 20 de ani; cum a fost parochia noastră în 1879, când archiepiscopul și Metropolitul Vancea l'a dispus la noi la început de administrator local; ce a făcut densus pentru înaintarea și consolidarea parochiei noastre; cum a fost parochia noastră înainte de venirea densusului, c'un cuvânt vréu să aduc la cunoștință acelora, cari cu predilecțiune se ocupă cu obnubilarea faptelor bune ale altora, că nu frasele, nu laudele de sine, ci faptele bune înalță pe un preot și-l fac să fie cunoscut în cercurile competente.

Aceste premise, Vă fac cunoscut D-le Redactor, că D-l Iacob P. Macaveiș predându-și oficiul următorului său, în 11 Februarie a. c. va sosi cu trenul a. m. la Făgăraș să-și ocupe postul de paroh și vicariu foraneu al Făgărașului, petrecut — după cum am înțeles — de mulți foști credincioși ai săi până la noua sa reședință. Această o fac foștii săi credincioși, parte din recunoștință către acela, care în 20 de ani li-a fost un adevărat păstor în sensul strict al cuvântului, parte din cauză, că decă e să se despărțescă de iubitul lor paroh, să se întempele cât mai târziu.

Și acum dați-mi voie D-le Redactor, să vă spun unele împrejurări, din cari cred, că se va putea explica dușoia, ce pe noi foștii săi credincioși atât de admirabil ne-a cuprins, trebuind să pierdem pe acela, care în timp de 20 ani, între lipsele cele mai elementare, ca un adevărat apostol numai pentru binele bisericii sale și a credincioșilor săi a lucrat.

D-l Iacob P. Macaveiș, parohul gr. cat. al Dicio-St.-Mărtinului, acum numit vicariu arhiepiscopesc foraneu al Făgărașului și protopop actual al districtelor protopopesci Veneția-de-jos și Voila, după absolvirea santei teologii în 1878, a fost aplicat în cancelaria metropolitană din Blășiș, de-acolo în Iulie 1879 Metropolitanul Vancea cu privirea ageră, ce l'a caracterizat, aflându-l, că intruse condițiunile ce se recer într-o comună, care pe lângă aceea, că e capitala, centrul unui comitat mare cu reședința pe protopop la 4 confesiuni recepte, l'a dispus în Dicio-St.-Mărtin la început, ca administrator local. În 1883 a fost numit de coadjutor protopopesc pe lângă Ión Copăcean sen. parohul Șonfalăului și protopop Dico-Sân-Mărtinului fără nici o remunerațiune, până în Aprilie anul 1885 când absolvându-se de oficiul protopopesc numitul Ioan Copăcean sen., i-s'a încredințat administrarea de sine a oficiului protopopesc, asigurându-i-se o remunerațiune anuală în suma bagatelă de 40 fl. În 1890 a fost destins cu brâu roșu și reșosând protopopul I. Copăcean sen. din anul 1892 a fost numit administrator protopopesc, er în anul 1895 vice-protopop actual.

Ca administrator local și mai târziu ca paroh al D.-St.-Mărtinului, unde la venirea densusului casă parochială și alte superedificate nu erau de loc, așa numita porțiune canonică consta din 5 jugere de pământ reșfrate în cele mai slabe părți de hotar — Mai întâi de toate, ca bărbat al misiunii cu vocațiune adevărat preoțescă, îndemnând poporul lui concreșut la fapte pie către sânta biserică, parte prin donațiune pentru casuri de mörte, parte prin cumpărări a înmulțit porțiunea canonică și respective averea bisericăscă așa, cât aceea înainte de comasarea hotarului în pământ făcea mai mult ca 30 jugere castast., er după comasare astăci face 21 jugere de clasa primă, 3 vii, un loc de vie pustiu (neplântat) și unul împădurit (bangăr), căpătând cu esternul și două intravilane cu case.

Mai încolo și-a făcut casă parochială de piatră, spesând vre-o 2000 fl. cu ea, a padimentat, stucaturat, acoperit și legat cu fier biserică, care pe aci era să se ruineze, parte din bani adunați din petreceri inițiate de densus și din donațiuni făcute la indemnul său de străini, precum Oriold și Bukurești, donând cel dintăiu cărămida de lipsă la parcanuri în preț de 44 fl. și cel din urmă scânduri în preț de 50 fl. În scopul edificării casei parochiale a mijlocit un împrumut de 1120 fl., din care sumă s'a elocot în pământ peste 500 fl. și totuși astăci biserică nu este datore, decât cu 520 fl., — c'un cuvânt, densusul în restimp de 20 de ani a creat o eclesie, unde un preot, care n'are pretensiuni exagerate, nu splendid, der pöte să trăescă.

Faptele d-lui Iacob Macaveiș făcute pentru biserică noastră sunt așa de însemnate și varii, încât acele într-o corespondență incidentală nu se pot descrie.

Pe cât timp a condus protopopiatul, în Cetatea de-Baltă s'a edificat turnul bisericii, s'au renovat casa și superedificatele parochiale, în Boian s'au edificat casă și superedificatele parochiale, în Deaj s'a terminat biserică, s'a edificat din nou turnul, asemenea în Bozias s'a edificat biserică și casă parochială, în Cuștelnic s'a edificat biserică nouă, er în Șilea-Maghiară din banii săi proprii anticipând suma de lipsă, s'a cumpărat casă scolară.

Ca preot și protopop, în societate fără distincțiune de confesiune și naționalitate s'a purtat într'un mod esemplar, de totă lumea unde s'a întors a fost onorat și stimat, așa cât acum la despărțire totă inteligența începând dela vice-comitele comitatului, a dat în onorea fostului nostru preot un fel de banquet de rămas bun, un lucru

*) Acesta s'a întemplat, după cum aflăm, întocmai. — Red.

acesta, ce rar se întemplă în opidul nostru D.-St.-Mărtin; și cu toate acestea nicodată și nici cu o ocaziune îmbiată nu și-a uitat de neamul său și de interesele românești, n'a scăpat din vedere de-a înfrunta curentul șovinistic al stăpânitorilor de astăci. Din cele multe imi permit a aduce, ca exemplu, faptul acela, când pe la anul 1886 comitatul „Tărnavei mică” — condus de groful Bethlen Gábor—s'a făcut membru fondator la „Emke” cu 10 mii fl. v. a. Singur părintele I. P. Macaveiș a votat contra și și-a motivat votul într'un recurs, la care Coloman Tisza, pe atunci ministru de interne, n'a putut răspunde decât cu aceea, că după scirea sa „Emke” își răspandesc rațele sale culturale peste toate poporele din patriă deopotrivă. Acest recurs a fost publicat în „Gazeta Transilvaniei” dintörnă anului 1886 și laudat de reacțiune. Avându-se bine cu domni dela Comitat, nu odată a intervenit în interesul poporului și preoților noștri cu mult succes, așa cât devenise la noi un apărător benevol al poporului nostru.

Dee ceriul, ca în postul său nou, unde i-se deschide un cerc de activitate mult mai larg, să-și continue lucrarea cu zelul, devotamentul și tactul fin observat la noi — la mulți ani spre binele bisericii sale și spre fericirea poporului român, din al căruia sin a eșit!

Simeon Călușiu,
advocat.

Literatură.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa”. Interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu asupra neuitatului colonel David baron Urs de Margina, a apărut acum și în limba română în Tipografia A. Mureșianu, Brașov, într-o broșură cu titlul de mai sus. Cetitorilor noștri le este cunoscută obiectivitatea, cu care d-l colonel Rieger descrie înaltele însușiri și meritele neperitoare, pe cari neuitatul baron Urs și-le-a câștigat pentru tron, patriă și națiune. Credem deci a se fi făcut un bun serviciu literaturii noastre prin traducerea și tipărirea în broșură a acestei conferențe. La traducere s'a folosit terminologia curată militară română. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, er altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea momentului eroului nostru. Broșura se pöte procura dela Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov. Prețul 40 cr. exemplarul (plus 3 cr. porto.)

In cestiunea prepozițiunei „pre”.

(Urmare.)

Să fi voit eu să-l discreditez pe d-l Weigand? Nu, feritu-m'a Dumnezeu, pentru-că așa ceva ar fi fost cu neputință, și acesta din simplul motiv, că d-l Weigand n'a ajuns încă în acea favorabilă pozițiune de a puté fi discreditat. Prin aceea, că am relevat aberațiunile patronate de d-l Weigand, și așa și putut discredita pe d-l profesor numai în cazul, când lumea competentă științifică l'ar fi recunoscut pe d-l Weigand drept autoritate omnilaterală pe terenul limbei românești — de ceea ce suntem încă departe, și ceea ce sunt sigur, că nici d-l profesor nu pöte crede despre sine — deci numai în cazul, când nu ne-am fi putut aștepta dela d-sa la asemenea aberațiuni. Aberațiuni însă la d-l Weigand s'au constatat deja tocmai pe terenul, unde își inchipue, că e mai tare, în dialectologia — der și aici până acum d-sa n'a făcut altceva, decât a adunat numai material lingvistic, și a aduna material încă nu va să dăcă a face știință — și se vor mai constata aberațiuni pöte și pe alt teren, și eu încă n'am făcut alt-ceva, decât am constatat una din cele mai fundamentale aberațiuni ale d-lui Weigand.

Ei bine, decă stăm așa, pututu-l'am eu discredita pe d-l Weigand? și mai ales pututu-l'am eu discredita tocmai pe d-nul Stinghe? pututu-l'am eu ataca și încă în mod nemeritat? Nu, pentru-că n'am avut ce să atac. Unde atac, trebuie să ai ceva solid, ca să poți ataca; la d-l Stinghe însă n'a fost nimio de atacat. Eu am constatat pur și simplu adevărul științific; er constatările mele să fi fost făcute în mod nedemn, nemeritat? Da, decă d-l Stinghe vrea să-și înțelégă vorbele așa, că d-sa, resp. statistica d-sale, mancă și diformă,

n'a fost demnă, n'a meritat să mă ocup cu ea. Decă e așa, suntem pe deplin înțeleși.

Cu aceeași naivitate ridicolă mai adaugă d-l Stinghe, că numai ca să dau mai multă importanță studiului meu, m'am pus să-l combat pe d-sa, și pe d-l Weigand. Decă așa își inchipue d-l Stinghe scopul unui studiu său polemii științifice, să-i fie de bine și măgulăscă-se numai cu gândul, că întemplarea a voit să i-se dea și d sale importanță: să i-se pomenescă și trâmbețe numele nu sciu de câte-ori înaintea lumii românești, atât de astă dată, cât și mai înainte. Apoi decă așa își inchipue d-l Stinghe, rêu destul își inchipue, căci scopul unei lucrări seriose nicodată nu pöte fi să-ți faci reclamă și să te ridici pe ruinele celui combătut. D-l Stinghe trebuia să scie, că importanța, cu care se alege scriitorul, pöte fi eventual numai urmarea combaterii, și și în cazul acesta e strict condiționat de reputațiunea științifică a celui combătut, precum și de modul și succesul combaterii. Da, să pöte să-mi dea lumea și mie importanță, decă voi fi combătut cu succes pe un Hașdău, seu Philippide, da, pentru-că atunci am combătut pe Hașdău, seu Philippide, der nu pe d-l Weigand, necum pe d-l Stinghe. Acestea încă va fi bine să le ia d-l Stinghe la cunoștință.

Cât despre emfatica descoperire a d-lui Stinghe — căci în adevăr la așa ceva nu mă puteam aștepta dela nimeni — că d-l Weigand ar fi „dușmanul meu de mörte” (sic!), apoi aceasta e o frasă mai mult decât copilărescă, aruncată fără pic de cugetare. Și decă așa sci, că acesta teribilă descoperire, e numai o nălucire a d-lui Stinghe, n'asți reflecta nimic la ea. Der de unde pot eu sci, că scirea d-lui Stinghe n'a fost inspirată de d-l profesor Weigand? În cazul acesta pöte fi ceva adevăr în ea; mi-se impune deci și ceva clarificare. E de notat, că așa, cum se exprimă d-l Stinghe: „D-l Sulică cu intențiune voeșce să discrediteze pe d-l Weigand, „dușmanul lui de mörte”, e förte echivoc; nu poți sci, cine e dușmanul aici. Öre eu să fiu dușmanul, și încă de mörte al d-lui Weigand? Acesta cuget, că n'o pöte crede nici d-l Stinghe, și cu atât mai puțin d-l Weigand. Care să fi fost manifestațiunile și actele mele ostile de până acum față de d-l Weigand? Eu unul nu pot sci. Atăta sciu însă, întocmai ca și d-l Weigand, că mai anul trecut, când se pornise în România furțiuna aceea diaristică contra d-lui Weigand pentru propaganda bulgară, eu am fost singurul, care mi-am călecat pe inimă, și în interesul seminarului din Lipsca, ca instituțiune românească din străinătate, am luat în apărare seminarul, și pe calea aceasta și pe d-l Weigand. Aceasta nu cred, că ar fi putut-o cine-va interpreta, ca act de dușmăniă din parte-mi față de d-l Weigand. Și-l asigur pe d-l Stinghe, că față de d-l Weigand sunt și acum tocmai acela, care am fost tot-déuna: n'am atentat nici când la viața d-lui profesor, și nici când nu-mi va trece așa ceva prin gând. Se vede der, că lucrul stă tocmai întors: D-l Weigand e dușmanul meu de mörte, ceea ce cu părere de rêu iaula cunoștință, căci din parte-mi, decă s'ar puté, numai prietini așa voi să ved în totă lumea. Nu pot însă înțelegere, pentru-ce mi-ar puté fi mie dușman de mörte. Nu cum-va pentru-că am avut din când în când independența acea spirituală, de a mă declara nemulțumit cu multe și de toate ale d-lui Weigand, cum e necontinuitatea noastră în Dacia, sus ținută de d-sa, și mai sciu eu câte? Acesta n'asți puté-o presupune dela d-l Weigand. D-l Weigand mi ar puté fi mie numai adversar științific, adversar în principii, și nici-decum rival seu dușman de mörte, întocmai precum și eu, atunci când îl combat, nu i sunt, decât adversar în principii, și nici-decum dușman personal. Lucrul așa-déră de-ocamdată trebuie să rămână enigmă înainte-mi. Öri cum va fi însă, totuși pöte ne apropiem mai mult de adevăr, decă considerăm frasa d-lui Stinghe, ca o simplă expectorațiune ridicolă și fără nici un rost; deci putem trece fără nici un scrupul mai departe.

Încă o mică observare și am încheiat cu personalitățile, ce fantasia aprinsă, nu vreau să sciu de ce, a d-lui Stinghe, le-a pus pe contul meu.

D-l Stinghe ne mai declară, că nu se pöte împăca nici decum cu „tonul grandoman”, în care am constatat aberațiunile cu pricina ale d-sale. Să ne spună însă d-nul Stinghe, a constata „proștiile” — mă folosesc tot de vorba d-sale, pentru ca nu cumva să se simtă érašți atacat — însemnăză „grandomania”? Se vede, că d-nul Stinghe nu scie érašți, ce însemnăză și când se aplică cuvântul „grandomania”, pentru-că d-sale, care se vede, că se consideră deja însuși de autoritate cu colecțiunea de cele câte-va exemple, nu i-a putut conveni to-

nul „autoritativ”, în care a voit să dăcă, că e scris studiul meu. Aici ar fi trebuit d-l Stinghe să observe, decă scia, ce va să dăcă grandomania, că grandomanul e d-sa și nu altul, întru cât își inchipue și pretinde a fi, ceea-ce nu e, și afecteză tocmai ceea ce n'are. Er acum să permită d-l Stinghe să trecem la partea științifică a cestiunei și să-i documentăm, că e așa și nu altmintrelea.

(Va urma.)

N. Sulică.

ULTIME SCIRI.

Budapeșta, 15 Februarie. Presidiul clubului liberal din cameră a invitat pe toți membrii pe cale telegrafică, să se presente negreșit pe mâne aici. Guvernul vré să țină Vineri seu Sâmbătă o conferență cu partida, în care să facă declarațiuni asupra situației în sensul hotărilor din Viena.

Viena, 15 Februarie. Töte foile accentuează, că coróna va aproba propunerile lui Banffy, cari cuprind măsurile energice față cu opoziția. Aceleași foi spun, că monarhul a refuzat repetita rugare a lui Banffy de a i-se primi dimisiunea. O schimbare de cabinet nu se pöte face înainte de a-se introduce stări parlamentare normale.

Viena, 15 Februarie. Consultările la palat au durat până la 3 öre d. a. Monarhul a primit mai întâi pe fie-care ministru deosebit, dela cari a cerut informațiuni asupra situațiunei. De asemenea a primit în audiență separată pe Szell. După amiași între örele 2—3 s'a ținut un consiliu de corónă, la care Szell nu a luat parte. Din scirile, cari au transpirat în public, se deduce, că Majestatea Sa ar fi aprobat propunerile guvernului unguresc, cari cuprind măsurile necesare, ce se vor lua la cas când tractările de pace nu vor avé rezultat. Partea personală a crizei nu s'a rezolvat de astă dată, și nici nu pöte fi actuală acum, deöre-ce Maj. Sa nu află momentul potrivit pentru acesta. Cercurile vieneșe sunt informate, că clica Tiszaistă este, care vré rășboiul și pentru continuarea lui își pune în cumpană totă influența.

DIVERSE.

Băi de mare în Paris. Intre multele planuri, cari de cari mai eventuriöse, cu care Parisienii vor să surprindă lumea cu ocaziunea expoziției internaționale din anul viitor, ocupă un loc de frunte planul arhitectului Colibert, care în decurs de câte-va luni vré să facă o adevărată minune, ce chiar și numai prin celeritatea realizării ar întrece töte celelalte planuri. El vrea adevă să se sape numai decât un canal dela Havre până la Paris. Prin acest canal să conducă apă din Oceanul atlantic și să aranjeze în Paris un stabiliment de băi de mare modern, cu țermi de nisip, cu trăsuri balneare de Ostenda și cu cele mai rafinate petreceri, ce s'au obișnuit a se vedé la o baie de mare internațională. Lungimea canalului ar fi de 200 kilometri. Cheltuelile, se n'țelege, ar fi de mai multe milioane, cari însă, după socotela arhitectului Colibert, s'ar întörce în decurs de abia câți-va ani, fără a urca taxa pentru o baie mai sus de 5 franci. E întrebare însă, decă se va afla un capitalist, care să se angajeze a executa acest plan aventurios.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dr. Sterie N. Ciurcu.

IX Pelikangasse Nr. — 10, Viena.

Consultațiul cu celebritățile medicale și cu specialiști dela facultatea de medicină din Viena.

Dela TIPOGRAFIA „AURORA“, A. TODORAN

din Gherla — Szamosujvár,

se pot procura următoarele cărți:

588-10

Cuvântări pe Duminece. Tom. I. de renumitul orator — în domnul adormit — Justin Popfii, 48 predicii pe 38 Dumineci	2.20	Dile negre Versuri de Petrea dela Clușiu — cu o prefață de G. Simu	—15	Reguli și sfaturi bune pentru pruncii școlari de Ar. Boca Velcher.	—10	Nr. 6. Diana, zina munților și Fata de învârat cu mâinile tăiate (2 basmur) de Dom. Dogariu. Prețul	—06
Cuvântări bisericesci (acomodate pentru ori-ce timp) de I. Papiu Tom. I. Ediția II	1.20	Ecunomia pentru școlile populare de T. Roșiu Ed. II.	—15	Renascerea limbii române în vorbire și scriere de Dr. Gr. Silași broș. II. și III. Prețul fie-căreia broș. este 40 cr. Ambele de-odată	—70	Nr. 7. Cinci dialoguri întocmite pentru elevii școlii populare, menite ca producțiuni la esamene și alte festivități școl. de Dom. Dogariu.	—10
Cuvântări bisericesci (pe Duminece) de Ioan Papiu. Tom. III.	1.20	Felicitări în poezii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui către tată, mamă, moși, unchi, mătușe, nănași, tatori, preoți, învățători și binefăcători, precum și alocuțiunii și vorbiri cu diferite ocațiuni școlastice de George Simu	—20	Risete și Zimbete de Tit. V. Gheaja	—30	Cărți de școlă aprobate și recunoscute ca cele mai bune și mai metodicesc de Vasile Petri.	
Cuvântări bisericesci la toate serb. de peste an de I. Papiu	1.50	Floxera omenimei. Câteva cuvinte despre vinars, de A. Boca Velcher.	—08	Schițe din Italia de Teodor Bulcș profesor gimn.	1.—	Non Abecedar românesc. Edițiunea XII. emendată și aprobată de înaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul său nr. 16006 din 1889. Prețul unui exemplar legat	—25
Cuvântări funebreale și iertăciuni pentru diferite casuri de morțe, întocmite de I. Papiu.	1.50	Geografia și Istoria în școlă populară. Manual compus conform planului de lecțiuni a d. lui V. Vetri pentru cl. IV. V. VI., de T. Petrișor învăț. Grnia lui Novac.	—40 —10	Să așăm! Toaste pentru tot felul de pers. și ocaș. de Tit V. Gheaja	—20	Legendar seu cartă de cetire pentru școlile populare. Partea I-a: pentru al 3-lea și al 4-lea an de școlă. Edițiunea X. emendată și aprobată de înaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul său nr. 11.295 din 1889. Un exemplar legat	—50
Catechese pentru pruncii școlari de Tit Budu vicariu.	—40	Horia lui Pintea Vitezi	—06	Traudafiri și viorele. Poesii populare de Ioan Pop Reteganul. Edițiunea a II. Amplificată	—60	Comisiunea însărcinată cu propuneri, prin referintele său prof. V. Gr. Borgovan dă cetire următorului proiect de propuneri:	
Cuvinte de aur seu învățături înțelepte date de un părinte fiului său, din operele lui J. H. Campe trad. de I. Sonea	—80	Idealul perdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar	—10	Țiganul în Raiu. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul	—08	3. Accentuându-se din mai multe părți necesitatea stabilirii unei uniformități în folosirea manualelor de școlă și cu deosebire a Abecedarului și Legendarului, cari (pe lângă catechism) formeză baza instrucțiunii, ceea ce până în presente nu se poate constata, de-ore-ce într'un loc se folosesc Abecedarul și Legendarul de I. Papiu, într'altul al lui Solomon și Muntean (din Blașiu) pe cele mai multe locuri al lui Gön-czy și pe cele mai puține locuri al lui V. Petri, ceea-ce în totă întâmplarea împedecă progresul și așa de greoiă a învățământului, — după mai multe discusiuni se decide: ad. 3. Comitetul să întrevină la Venerab. Consistor, ca să introducă în întreaga diecesă seu cel puțin pe teritoriul reuniunii noastre Abecedarul și Legendarul de Vasile Petri, ca unele ce întrec toate celelalte din punct de vedere metodic și didactic. (Conclusul „Reuniunii învățătorilor români din jurul Gherlei la adunarea generală dto 21 și 22 Sept. 1881“: a se vedé „Școlă Practică“ tom. II. pag. 58. p. 3.).	
Domneșcă liturgie a celui dintru sânti părintelui nostru Ioan Christostom de Ioan Boroș	—25	Istigenia în Tauria. Tragedia în 5 acte. După Euripide tradusă în versuri de Petru Dulf	—30	Țiganul la mânăstire. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcher.	—08	Dela același autor: Școlă română. Fôie pedagogică și didactică pentru interesele institutiilor de învățământ și ale organelor acestora. Anul III, IV și V, (I. și II. e epuizat). Fia-care an	1.— Porto 10 cr.
Manual catehetic pentru primii ani școl. de Basiliu Rațiu	—40	Lira Bihorului. Balade populare de Antoniu Popp.	—20	Țiganul în Magnatul seu vraja și farmecele populare de A. B. V.	—08	Școlă practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	—10
Predice pentru Dumin. de peste an, compuse și elucrate după Catechismul Deharbe de Vas. Christe. Tom. II. dela Dumin. XI. după Rosalii până la Dumin. Vameșului	—80	Lira Sionului seu cântarea sărbătorilor. — Poesii religioșo-morale, lucrata după s. Scriptură de A. Boca Velcherianul. Cu o precuventare de G. Simu	—25	Ultimul siclastru. Tradițiune de G. Simu	—06	Plan de lecțiuni pentru școlile elementare românesci. Intocmit pe 30 de săptămâni 25 cr. Porto	—05
Predice populare pe Duminece sărbăt. ocașionale de Gavril Pop. Tom. I, II, III și IV. Fia-care tom costă câte	1.—	Monolôge de Antoniu Popp: Nr. 1. Pe neașteptate	—04	Versuri de dor adunate din poezii români de A.	—25	Plan de învățământ pentru școlile populare nemaghiare, în ntelesul articol. de lege XXXVII. din 1868 și 1879. Edat în urma ordinațiunii ministrului reg. ung. de culte și instrucțiune publică din 29 Iunie 1889. Nr. 17.284.	—22
Predice pe toate Duminecele sărbăt. de peste an de Dr. Em. Elefterescu	1.50	Nr. 2. Pentru-ce am rămas făcău bețran	—08	Novela și schițe de Ioan Pop Reteganul broș. I.	—40	Legea de pensii-ne pentru învățătorii populari din Ungaria, dimpreună cu ordinațiunile ministeriale publicate în urmă. Prețul	—22
Rugăciunea D. lui, Tatal nostru explicată pe scurt de I. Boroș	—10	Nr. 3. La anul nou.	—04	Indreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv de V. Gr. Borgovan. Ediția III.	1.20	Scriptologia seu modul de a învăța cetitul scriind. Indreptar pentru învățători la tractarea cetitului în școlă	1.—
Tipicul preoțesc din cărțile rituale, prelucrat de Tit Budu vicariu	—50	Nr. 4. Ce nici prin minte nu mi-a trecut	—04	Omni. Noțiuni din Anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenesc de George Cătană.	—25	Călimdarul „Aurorei“ pe anul 1899. Prețul unui exemplar	—30
Istoria icônii Pr. C. Verg. Maria dela Nicula	—10	Nr. 5. O pățania	—04	Orar general pentru școlă română cu 6 clase și cu un sigur învățator de Georgiu Magyar	—40	„Călimdarul Plugarului“ pe an. 1899. Prețul unui exemplar	—25
Bocete adevărate cântări la morți, adunate de I. Pop Reteganul	—40	Merinde dela școlă seu învățături pentru popor, culesse din țiarul unui școlar de Dr. Georgiu Popa	—60	Cărți de rugăciuni: Icôna sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericesci, frumos ilustrată. Prelucrată și edată cu permisiunea Măritului ordinarat diecesan gr. cat. de Gherla prin Vasiliu Păcașiu preot gr. cat. în Hotoan. Edit. V. corésă și amplific. — Legată simplu	50 —80 1.60 3.50—2.80	spedat prin postă franco	—30
Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitafa și a.	—25	Miseriile sociale. Novelă de P. C. Z. Rovinar	—15	Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci, forte frumos ilustrată. — Prețul unui exemplar legată simplu	—50		
Omni și lumea cântări funebreale de Aron Boca Velcherianul	—08	Musa Someșană. Poesii populare române din jurul Năsăudului. Adunate și arangiate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade	—25	legată în pânză	—80		
Albina și leneșul de Aron Boca Velcherianul	—10	Nr. 76 și 77. Naratiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco	—20	„ „ piele	1.60		
Buchetul. Culegere de cântece culesse de I. P. Reteganul broșat	—25	Nopți de iernă. Novele pentru popor de G. Simu	—60	„ „ catifea	3.50—2.80		
Legat și aurit	—38	Opșaguri. Cât cioplite cât pilit și la lume împărțite de Ioan Pop Reteganul	—40				
Barb Cobzarul. Novelă orig. de Emilia Lung	—10	Păcălitul. Monolog comic de Antoniu Popp. Prețul	—04				
Bunica și nepoțelul. Schiță din Sfera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu	—06	Opera unui om de bine. Novelă origin. — continuarea novelei „Idealul perdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar	—10				
Cântul în școlă populară. De Iuliu Pop învățator Năsăud. Praxă. Teoria. Cânturi	—30	Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Preț. red. (dela 1.20) la	—60				
Cartea ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de George Simu. — Acastă broșură conține istoriøre și poesii morale spre escitarea gustului de cetit la copii — E acomodată această carte și ca premii pentru școlari	—25	Povestea Păscului seu credința deșertă populară. De Ar. Boca Vel.	—08				
Codrean, Craiul codrului de G. Simu cântăreța. Novelă de Dem. Dan	—15	Părintele Niculae. Schițe din viața preoților de G. Simu	—30				
Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin V. Nicoră prof. gimnas. — Cu portr. M. S. Regina României	—10	Pietatea poporului român seu cântări evlavioșe pentru cei-ce merg la mânăstire, la locuri sante și în procesiuni. Comp. de doi preoți g. c. Mureșeni din diec. g. c. a Oradei-Mare	—10				
Chinături de cari strigă feciorii în joc de P. Reteganul	—28	Păcălă și Tândală. Poveste de G. Cătană	—10				
Cu vârful penei. Scrieri satirico-humoristice de Anton Popp. I. Monolôge. II. Humor și satiră. O broșură forte petrecătoare	—55	Prețitul săténului român. Sfaturi în formă de dialog pentru elevi și adulți, compus de I. P. Reteganul	—30				
Dialogul Țiganului cu S. Petru în pörta raiului de Ar. Boca Velcher.	—25	Proba de foc. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan	—15				
Döné turturele de aur. Poveste de Laur. Ciorbea	—12	Prin morțe la victoriă Comedie într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan	—10				
Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Rusă	—30	Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educ. după Ernest Legouvé	—06				
		Poveștile Bănățului. De George Cătană învățator. Tom. I. II. III. à 25 cr., toate 3 tom.	—65				

Tot de-aici se pot procura tot soiul de cărți școlastice și altele apărute ori și unde.

Requisite de scris pentru școlă și cancelarie, tot soiul de tipărituri ofioioșe.

Tipografia noastră primesce spre efectuare tot soiul de lucrări tipografice cu prețurile cele mai moderate.

Cataloge se trimit ori și cui gratis și franco.

Vendătorilor se dă rabatul cuvenit.

Tôte comandele sunt a se adresa la:

Tipografia „AURORA“ A. Todoran,
în Gherla — Szamosujvár.

Tôte cărțile de mai sus se pot procura și direct dela „TIPOGRAFIA A. MUREȘIANU“ din Brașov.

22